

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 11 Ιουλίου 2015

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ / ΒΙΒΛΙΑ / ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ / ΜΟΥΣΙΚΗ

ΣΙΡΚΟΥΙ ΧΑΝΙΩΝ ΙΟΥΛΙΟΣ 1971

Χαμηλές πτήσεις
στο κέντρο της πόλης

diadromes@haniotika-nea.gr

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

editorial

τον κρίσιμο αγώνα δρόμου με τους εταίρους μας στην Ευρώπη, οι “διαδρομές” απαντούν με μία αναδρομή σε έναν μοναδικό αγώνα σιρκού αυτοκινήτων, που πραγματοποιήθηκε στα Χανιά το 1971!

Η γλαφυρή αφήγηση και το πλούσιο φωτογραφικό υλικό (ανέκδοτο σε πολλές περιπτώσεις) συνθέτουν ένα κινηματογραφικό σκηνικό που μετατρέπει τα Χανιά σε... Μόντε Κάρλο.

περιεχόμενα

σελ. 3 ~ Αφορμές, βιβλία

σελ. 4 - 5 ~ Χαμηλές πτήσεις στο κέντρο της πόλης

σελ. 6 - 8 ~ Πολιτισμός, σινεμά, σερφαρίσματα

σελ. 9 ~ Παιδότοποι

σελ. 10 ~ Ο Δρόμος των Μπαχαρικών

σελ. 11 ~ Τα μυστικά του κήπου

σελ. 12 ~ Υγεία & Βότανα

No. 469

Φανταστικό
μουνσείο

Antonio και Piero del Pollaiuolo “Το Μαρτύριο του Αγίου Σεβαστιανού”, 1475, Λονδίνο, Εθνική Πινακοθήκη

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης-Αρχαιολόγος
Kunsthistorisches Institut in Florenz-Max
Planck Institut
e-mail: lastjudgment1540@hotmail.com

Αντόνιο και ο αδερφός του, Πίερο Πολλαγιόλο, ήταν όπως μαρτυρά και το επιθετό τους γιοί ενός ταπεινού εμπόρου πουλερικών και κατέχουν μια περίοπτη θέση στην ιστορία της τέχνης ως σημαίνοντες εκφραστές τού πνεύματος της Φλωρεντινής Αναγέννησης. Η κοινή τους καλλιτεχνική πορεία θα κορυφωθεί, όταν τα δύο αδέρφια θα λάβουν την άκρως τιμητική πρόσκληση να πάνε στη Ρώμη, για να διεκπεραιώσουν την παραγγελία για τη δημιουργία των χάλκινων ταφικών μνημείων των παπών Σίξτου Δ' και Ιννοκέντιου Η'. Επιλογή όχι τυχαία, καθώς ο Πίερο και ο Αντόνιο εκτός από έξοχοι ζωγράφοι είχαν υπάρξει και άριστοι γνώστες της τέχνης της μεταλλοτεχνίας, με κατεξοχήν πεδίο εξειδίκευσης τις χάλκινες απομιμήσεις σε μικρή κλίμακα

διασώζων αρχαίων ρωμαϊκών αγαλμάτων, που προορίζονταν ως επί το πλείστον για να κοσμήσουν τα σπουδαστήρια (Studioli) του εύρωστου οικονομικά, φιλότεχνου αγοραστή κοινού τους. Τα δύο αδέρφια, ζούσαν και δρούσαν σε μια εποχή ζωηρών καλλιτεχνικών αναζητήσεων, γεγονότων που έμελλε να αφήσει το στίγμα του στις πιο καινοτόμες συνθέσεις τους. Το “Μαρτύριο του Αγίου Σεβαστιανού”, που προοριζόταν να κοσμήσει το βωμό του Ορατορίου της ομώνυμης εκκλησίας στη Φλωρεντία, αποτελεί ένα ενδεικτικό παράδειγμα των καινοτόμων διαθέσεων των δημιουργών του. Αφενός επιχειρείται μια συνειδητή ρήξη με την παράδοση όσον αφορά το καλλιτεχνικό μέσο, καθώς οι καλλιτέχνες αποποιούνται την πάγια για τέτοιου είδους παραγγελίες υιοθέτηση της μορφής του πολύπτυχου με το έντεχνο γοθτικό πλαίσιο και επιλέγουν αντίθετα τη ζωγραφική με λάδι πάνω σε ένα ορθογώνιο κομμάτι ξύλου καρυδιάς. Η νέα, πρωτοπόρος αυτή τεχνική που έμελλε να γνωρίσει μεγάλη απήχηση ιδιαί-

τερα στην περιοχή της Βενετίας είχε εισαχθεί στην Ιταλία από τις χώρες του Βορρά. Όπως είναι εύλογο ωστόσο, ο Πίερο και ο Αντόνιο στην πρώιμη αυτή φάση πειρατισμού με τη νέα αυτή ζωγραφική τεχνική δε φαίνεται να κατείχαν άριστα τα μυστικά της, γεγονός που καθίσταται σαφές από την κάπως βιαστική χρωματική επίστρωση, που ποιοτικά απέχει αρκετά από αντίστοιχα παραδείγματα της Φλαμανδικής ζωγραφικής σχολής. Αφετέρου το έργο μάς προδίδει το έντονο ενδιαφέρον της εποχής για το αρχαίο κλασικό

κάλλος και για την αναζήτηση και εύρεση των κανόνων που διέπουν την ανθρώπινη ανατομία. Η αγάπη για την αρχαιότητα προδίδεται από την προσθήκη της λεπτομερώς “φιλοτεχνημένης” θριαμβικής αφίδας στο αρι-

στερο τμήμα του πίνακα, ενώ η “φρετιχιστική” θα λέγαμε προσέγγιση των καλλιτεχνών στην απόδοση της εξαμελούς ομάδας των βασανιστών, μαρτυρούν το πάθος των εμπνευστών της σύνθεσης για την απόδοση του ανθρώπινου σώματος σε τολμηρές και ενίοτε δύσκαμπτες ανατομικά στάσεις. Η “μοντερνικότητα” των αδερφών Πολλαγιόλο στην απόδοση του αντρικού γυμνού αντανακλάται έντονα και στο περίφημο χαρακτικό τους με θέμα τη μάχη των δέκα γυμνών ανδρών (εικ. 2), ένα έργο-“σχολείο” για ολόκληρες γενιές καλλιτεχνών που αναζητούσαν επίμονα την αληθοφανή απόδοση της λειτουργίας του ανθρώπινου σώματος, ενώ από τις πηγές γνωρίζουμε ότι οι δύο Φλωρεντινοί ζωγράφοι μετουσίωσαν στην τέχνη του διδάγματα που είχαν αντλήσει μέσα από εμπειρική πράξη, ήτοι την επαναλαμβανόμενη άσκηση πλήθους νεκροτομών (ανάλογες πρακτικές μνημονεύονται και στην περίπτωση των Michelangelo και Leonardo).

11/7

ΕΥΦΗΜΙΑ,
ΟΛΓΑ

12/7

ΒΕΡΕΝΙΚΗ,
ΒΕΡΟΝΙΚΗ

13/7

ΣΑΡΑ

14/7

ΑΚΥΛΑΣ,
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

15/7

ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΣ,
ΚΗΡΥΚΟΣ,

ΙΟΥΛΙΤΤΑ

17/7

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ,
ΑΛΙΚΗ,
ΜΑΡΙΝΑΕβδομαδιαίο ένθετο
της εφημερίδας
“Χανιώτικα νέα”

ΙΔΡΥΤΗΣ:

Γιάννης Γαρεδάκης

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Έλια Κουμλί

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:

Γιώργος Δρακάκης
Γιώργος Κώνστας
Γιάννης Λυβιάκης
Δημήτρης Μαριδάκης
Μανώλης Μαρκαντωνάκης
Γιάννα Μαρουλοσπίρακη
Μαρία Μυστακίδου
Γιώργος Σταυριανουδάκης
Ελένη Φουντουλάκη

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:

Δημήτρης Δαμασκηνός
Βαγγέλης Κακατσάκης
Γιάννης Καλογερόπουλος
Ασπασία Κοκολογιάννη
Σάκης Κουβάτσος
Μανώλης Μανουσάκας
Φανή Μαραγκάκη
Μιχάλης Χατζηδάκης

ΣΧΕΔΙΑΣΗ:

Νίκος Κοσμάδης

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:

Γεωργία Αδικημενάκη
Δέσποινα Βάλλα
Νίκη Ξυφανταράκη
Ελένη Σταυρίδη

ΔΙΟΡΘΩΣΗ:

Βαγγέλης Βεργανελάκης
Νεκτάριος Κακατσάκης
Αντώνης Φραγκιαδάκης

ΜΑΝΩΛΗΣ
ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΑΚΗΣ
markantonakis@haniotika-nea.gr

Ο εκκωφαντικός θόρυβος από τις εξατμίσεις, η μυρωδιά καμένου ελαστικού και λαδιού, η εκπληκτική ατμόσφαιρα που είχαν δημιουργήσει χιλιάδες θεατές που παραληρούσαν από το θέαμα σε κάθε πέρασμα των αγωνιστικών αυτοκινήτων, που για πρώτη φορά έβλεπαν, συνθέτουν το σκηνικό του πιο διάσημου - μοναδικού και ανεπανάληπτου σιρκουί αυτοκινήτων που γνώρισαν ποτέ τα Χανιά...

ΣΙΡΚΟΥΙ ΧΑΝΙΩΝ ΙΟΥΛΙΟΣ 1971

Χαμηλές πτήσεις στο κέντρο της πόλης

Γυρίζουμε, λοιπόν, 44 χρόνια πίσω και ξαναθυμόμαστε τον αγώνα που ξεσήκωσε ολόκληρη την Κρήτη. Το ημερολόγιο έγραφε Κυριακή 21 Ιουλίου 1971, ημερομηνία που έμελλε να μείνει χαραγμένη σε όσους είχαν την τύχη (μεταξύ αυτών και ο υπογράφων) να παρακολουθήσουν το σιρκουί ταχύτητας που διεξήχθη για μια και μοναδική φορά στην πόλη των Χανίων. Ήδη από το απόγευμα του Σαββάτου τα Χανιά γνώριζαν για πρώτη φορά τον ξέφρενο ρυθμό που δημιουργεί ένας πραγματικός αγώνας ταχύτητας. Η διαδρομή του αγώνα είχε στηθεί από νωρίς, με τις δεκάδες αχυρόμπαλες, τις σημαίες, τα πανώ, να δημιουργούν μια πολεμική ατμόσφαιρα και να προϊδεάζουν τον κόσμο για το τι πρόκειται να ακολουθήσει. Από νωρίς το πρωί της Κυριακής επικρατούσε το αδιαχώρητο. Ο κόσμος κρεμόταν κυριολεκτικά από τα μπαλκόνια και τις ταράτσες, ενώ πάνω στις μάντρες και μέσα στις αυλές δεν έπεφτε καρφίτσα. Μόνο στα πεζοδρόμια είχε λίγο κόσμο γιατί φοβόντουσαν ατυχήματα. Η αγωνία και η περιέργεια που ήταν ζωγραφισμένες στα πρόσωπα των χιλιάδων θεατών, μαρτυρούσαν ότι η πόλη είχε μπει για τα καλά στο πνεύμα της ημέρας. Όλα τα μεγάλα ονόματα της εποχής ήταν εδώ...

Ο αγώνας

Από τα δοκιμαστικά φάνηκε ότι η θηριώδης Corvette του Πεσμαζόγλου ήταν το φαβορί για τη νίκη. Από κοντά ο "γαμπρός" του Τζόνου ο Σιρόκο (Τάσος Λιβιεράτος) με την Alpine Renault και αμέσως μετά οι "Μαύρος" (Γιάννης Μείμαρι-

Ο νικητής του σιρκουί Τζόνου Πεσμαζόγλου με την τεράστια Κορβέτ την επονομαζόμενη "Στρίγγλα".

Στρίβοντας από Ι. Σφακιανάκη για Νεάρχου: Ο Σπύρος Τσινιβίδης τερμάτισε ανέλπιστα, αλλά τιμηκτότατα, στον πρώτο αγώνα της χρονιάς εκείνης. Πίσω από τον Τσινιβίδη ακολουθούν ο Μαδεντζής και ο Καλύμνιος, πρώην "Λιφτ".

Πλατεία Δικαστηρίων: Πολλοί θεώρησαν "έκπληξη" τη δεύτερη θέση του "Αστερίξ", που τελικά δεν ήταν καθόλου τυχαία, όπως μπορείτε να κρίνετε από τη φωτογραφία και τον τρόπο με τον οποίο οδήγησε.

Πλατεία Δικαστηρίων: Μπροστά ο Τζόνου και πίσω ακολουθούν ο "Σιρόκο" με την Αλπίν και τον "Μαύρο" που οδηγεί την καινούργια GTAm του τμήματος της ΜΟΤΟΡ ΕΛΛΑΣ.

Ελ. Βενιζέλου και Ηρώων Πολυτεχνείου: Ο Παύλος Μαδεντζής οδήγησε το Εσκορτ της Φορντ Κοντέλλης με τρόπο συναρπαστικό. Όλοι συμφώνησαν ότι άξιζε μια καλύτερη θέση, που θα ήταν εξασφαλισμένη αν δεν έσπαγε η ντίζα του γκαζιού.

Ο μεγάλος άτυχος του αγώνα ο Γιώργος Μοσχούς με τη BMW ηλεκτρónica, μπαίνοντας στην πλατεία της Δημοτικής Αγοράς. Παντού κόσμος!...

Λάκης Φωτιάδης και Alfa Romeo εναντίον αχυρόμπαλες...

Πλατεία Αγοράς: Λίγο πριν την εκκίνηση...

Ηρώων Πολυτεχνείου: Βρισκόμαστε στους πρώτους γύρους του αγώνα, με τον νικητή να βρίσκεται μπροστά.

Μπαίνοντας στην Οδό Νεάρχου: Ο Νίκος Καπετανάκης με το πρωτότυπο Crossle BMW, το πρώτο σπορ ρέισιγκ αυτοκίνητο που ήρθε στην Ελλάδα, αντιμετώπιζε συνεχώς προβλήματα... νεότητας.

δης) με Alfa Romeo GTAm και Φωτιάδης με Alfa Romeo GTA. Ο Σπύρος Τσινιβίδης με τη BMW δεν έκανε δοκιμαστικό γύρο εξαιτίας ενός σπασμένου ημιαξονίου. Αλλά και ο κινητήρας είχε σπάσει την προηγούμενη μέρα στην ανάβαση Ομαλού και οι μηχανικοί του τον είχαν αντικαταστήσει με έναν νορμάλ. Ο Νίκος Καπετανάκης με το πρωτότυπο Crossle BMW, το πρώτο σπορ ρέισιγκ αυτοκίνητο που ήρθε στην Ελλάδα, αντιμετώπιζε συνεχώς προβλήματα... νεότητας.

Με τη φιλαρμονική ορχήστρα του Δήμου άρχισε ο αγώνας στις 10 το πρωί, με την πρώτη μισή ώρα του αγώνα να είναι γεμάτη από εναλλαγές στην πρώτη θέση. Αρχικά ο "Μαύρος", έχοντας τον καλύτερο γύρο των δοκιμαστικών, πετάχτηκε μπροστά, αλλά σε έναν μόνο γύρο ο Γιώργος Μοσχούς με τη BMW "ελεκτρονικά" τον πέρασε, ακολουθούμενος από τον Πεσμαζόγλου. Ο Μοσχούς, νικητής στο προηγούμενο σιρκουί της Κέρκυρα, οδήγησε την κούρσα για 30 λεπτά περίπου πριν εγκαταλείψει από σπασμένη τροχαλία νερού. Αν δεν συνέβαινε αυτό, η πρωτοπορία της BMW ήταν αδύνατο να καλυφθεί κάτω από κανονικές συνθήκες. Πριν εγκαταλείψει όμως πίσω από τη BMW και τη Corvette γινόταν σφαγή για την τρίτη θέση, ανάμεσα στον "Σιρόκο", τον εκπληκτικό "Αστερίξ" (Άρης Λουμίδης)

και τον "Μαύρο". (Σημ.: Ποιος θα το φανταζόταν ότι 39 μέρες μετά, στο σιρκουί της Ρόδου ο "Μαύρος" θα έχανε τη ζωή του και αυτό ήταν ο λόγος που σταμάτησαν οι αγώνες ταχύτητας μέσα στις πόλεις, αφού οι δρόμοι δεν προσέφεραν καμία ασφάλεια σε οδηγούς και θεατές). Είναι χαρακτηριστικό ότι μέσα σε 5 - 6 γύρους το αυτοκίνητο του "Μαύρου" ήταν από πρώτο, πέμπτο και χαρακτηριστικότερο το ότι έχανε έδαφος. Φυσικά ο οδηγός μπορεί να έκρινε ότι δεν θα ήταν άσχημο να περιμένει και αν δεν υπήρχε αυτή η τακτική, εκ των υστέρων απεδείχθη σωστή.

Αλλά το χαμένο έδαφος ήταν πολύ για να δικαιολογεί μια τέτοια τακτική, τουλάχιστον έναντι του Μοσχού, οπότε μάλλον δεν συνέβη κάτι τέτοιο. Στο τέλος του αγώνα ο "Μαύρος" είπε ότι του είχαν τοποθετήσει πίσω καινούργια τακάκια, λίγο πριν την αρχή και ήταν αδύνατο να πάει γρήγορα, σαν δεν τα "δούλευε" λίγο. Πράγματι οι γύροι του άρχισαν να βελτιώνονται, ενώ συγχρόνως δούλεψε και η τύχη. Εμεινε ο Μοσχούς, άρχισαν να μη "δουλεύουν" τα φρένα του "Αστερίξ" και μπήκε στα πιτς ο "Σιρόκο" από κιβώτιο ταχυτήτων. Ο Γιάννης Μείμαριδης βρέθηκε ξαφνικά δεύτερος με τον Πεσμαζόγλου μπροστά του. Η επίθεση που είχε

αρχίσει συνεχίστηκε πιο λυσσασμένη και η GTAm την Corvette με συχνότητα 3-4 δευτερόλεπτων τον γύρο. Η διαφορά από 30 δευτερόλεπτα που ήταν στην αρχή, έγινε 10 και η απόσταση από τον Τζόνι θα είχε καλυφθεί αν λάβουμε τον ρυθμό με τον οποίο οδηγούσε ο "Μαύρος". Όμως πέντε λεπτά πριν συμπληρωθεί μισό μέρος του αγώνα, έσπασε η ντίζα του γκαζιού και μια θαυμάσια κούρσα αυτοκινήτου και οδηγού τελείωσε άδοξα. Ετσι στη μέση του αγώνα οι δύο πρώτοι οδηγοί που οδηγούσαν τον αγώνα, ήταν ένας παλαίμαχος και ένας φέρελπις. Ο Τζόνι με τη "στρίγγλα" είχε πάρει "κεφάλι", ενώ πίσω του βρισκόταν ο "Αστερίξ" με Porsche 911. Τρίτος είχε περάσει ο Σπύρος Τσινιβίδης με την αδύναμη "μπέμπα" 2002 ti, ενώ ακολουθούσαν "Σιρόκο", Φωτιάδης, Παύλος Μαδεντζής, Ανέστης, Καλύμνιος και οι υπόλοιποι. Όταν ο "Αστερίξ" άρχισε να ενοχλεί τον Τζόνι, τα φρένα της Porsche παραζεστάθηκαν, δικαίως, αφού η 911 ήταν εντελώς νορμάλ. Ετσι έπειτα από 33 γύρους και μέση ωριαία ταχύτητα 87.852 χλμ./ώρα, η καρδιά του τερματισμού πέφτει μπροστά από τον Πεσμαζόγλου, ο οποίος σημείωσε και τον ταχύτερο γύρο με χρόνο 2.36,5.

Στη δεύτερη θέση τερμάτισε ο "Αστερίξ" 33 γύ-

ρους / 87.586 μέση ωριαία και τ.γ 2.40.07. Ο Σπύρος Τσινιβίδης ήταν τρίτος, 33 γύρους/86.864 μέση ωριαία και τ.γ. 2.41,7. Ακολούθησαν ο Ανέστης (Porsche), Καλύμνιος (BMW), "Σιρόκο" (Alpine)... Όπως αποδείχτηκε εκ των υστέρων πέντε αυτοκίνητα ήταν σε θέση να πολεμήσουν. Τα τέσσερα από αυτά έχασαν έδαφος ή έμειναν για διαφόρους λόγους πριν από τον Μοσχού ή μετά και το μόνο που απέμεινε ήταν η Corvette που κέρδισε άνετα τον αγώνα. Τα τέσσερα αυτοκίνητα ήταν οι δύο Alfa Romeo GTAm και GTA των "Μαύρου", Φωτιάδη, η Alpine του "Σιρόκο" και η Porsche του "Αστερίξ"...

Το τέλος των αγώνων μέσα στις πόλεις

Στα τέλη της δεκαετίας του '60 μέχρι και το 1971 πολλές πόλεις της Ελλάδος όπως Κέρκυρα, Ρόδος, Αθήνα (Ν. Σμύρνη) και Χανιά φιλοξενούσαν αγώνες ταχύτητας τα λεγόμενα ως γνωστό σιρκουί. Όμως όταν τον Οκτώβριο του 1971 στο σιρκουί της Ρόδου οι αγώνες αυτοί δέχτηκαν χτύπημα με τον θάνατο του Γιάννη Μείμαριδη "Μαύρος". Τα συντρίμια της Alfa Romeo GTAm παρέσυραν στον θάνατο και τα σιρκουί πόλης της Ρόδου και της Κέρκυρας, που από τότε απαγορεύτηκαν.

ΕΛ. Βενιζέλου: Ο Μοσχούς οδήγησε την κούρσα για 30 λεπτά περίπου πριν εγκαταλείψει από σπασμένη τροχαλία νερού. Διακρίνεται πρώτος από αριστερά, ενώ τον προσπερνούν "Αστερίξ" και "Σιρόκο" (δεξιά).

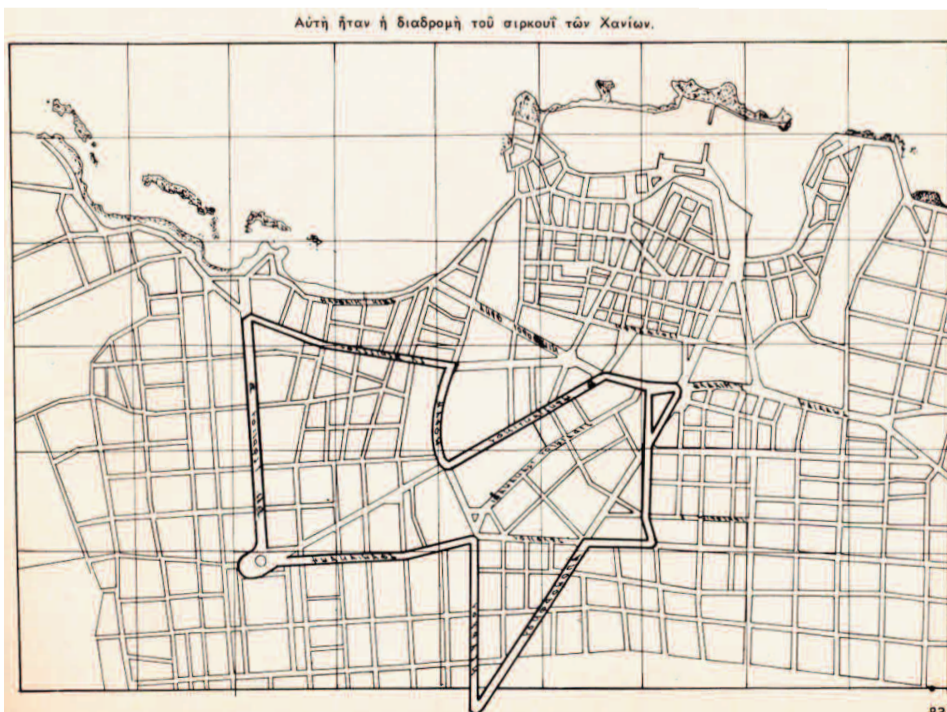
Οδός Αποκορώνου (κάθοδος): Ο Φίλιππος Αντωνιάδης με NSU αντιστέκεται στην πίεση του "Σιρόκο" με Αλπίν Renault.

Οδός Ανδρέα Παπανδρέου (πρώην Βασ. Κωνσταντίνου) "Σιρόκο", "Μαύρος" και Γιώργος Ανέστης.

"Χανιώτικα Νέα" 1971: Πλήρης περιγραφή και φωτορεπορτάζ από τον αγώνα.

Η διαδρομή του σιρκουί.

Πολλά από τα στοιχεία του ρεπορτάζ τα συγκεντρώσαμε μέσα από το αρχείο των "Χανιώτικων νέων" και από το περιοδικό των "4 Τροχών" του 1971 καθώς επίσης από το βιβλίο του Διονύση Λιβέρη "Η ιστορία των αγώνων αυτοκινήτου στην Ελλάδα 1896 - 1973", Τόμος Α'. Πολλές δε από τις φωτογραφίες που δημοσιεύουμε βλέπουν για πρώτη φορά το φως της δημοσιότητας. Να σημειώσουμε ότι αυτές διασώθηκαν και δόθηκαν στον υπογράφοτα από τον αείμνηστο συνεργάτη της εφημερίδας μας Βασίλη Μιχαηλιδάκη, ο οποίος να σημειωθεί στον αγώνα του 1971 ήταν μέλος της οργανωτικής επιτροπής.

ΣΗΜ.: Ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Παλαιού Αυτοκινήτου Κρήτης (Σ.Ι.Π.Α.Κ.) είχε προγραμματίσει για αύριο να πραγματοποιήσει στους κεντρικούς δρόμους της πόλης μας, για 7η χρονιά, την αναβίωση του Σιρκουί. Όμως λόγω των πολιτικών εξελίξεων ο αγώνας αναβάλλεται.

Κινηματογράφος

ΑΤΤΙΚΟΝ (θερινό)

Τηλ.: 2821040208

Σάββατο 11 @ Κυριακή 12/7

“Ο ΚΙΤΡΙΝΟΜΥΘΗΣ ΣΕ ΤΡΕΛΕΣ ΠΤΗΣΕΙΣ”

Σε μια προβολή στα Ελληνικά στις 8.50 μ.μ.

“CHILD 44”

Προβολή: 10.45 μ.μ.

Δευτέρα 13 - Τετάρτη 15/7

“ΜΑΚΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ”

Προβολές: 8.50 και 11 μ.μ.

ΕΛΛΗΝΙΣ

Τηλ.: 2821051850-1

“MAGIC MIKE XXL”

Καθημερινά και Σαβ./Κυρ.:

8.30 & 10.30 μ.μ.

“TERMINATOR: GENISYS”

Καθημερινά και Σαβ./Κυρ.:

8.20 & 10.30 μ.μ.

“ΠΑΓΙΔΕΥΜΕΝΗ ΨΥΧΗ 3”

Καθημερινά και Σαβ./Κυρ.:

8.30 & 10.30 μ.μ.

“JURASSIC WORLD”

Καθημερινά και Σαβ./Κυρ.:

8.20 & 10.30 μ.μ.

STER CINEMAS (MEGA PLACE)

Τηλ.: 2821057757-8-9

“MAGIC MIKE XXL”

ΑΙΘ. 2 Καθημερινά: 8 και 10.30 μ.μ.

“MANTAPINIA”

ΑΙΘ. 3 Καθημερινά: 8.15 μ.μ.

“ΠΑΓΙΔΕΥΜΕΝΗ ΨΥΧΗ: ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3”

ΑΙΘ. 3 Καθημερινά: 10.30 μ.μ.

“TERMINATOR: GENISYS”

ΑΙΘ. 1 Εως Τρίτη: 10 μ.μ.

“JURASSIC WORLD”

ΑΙΘ. 1 Εως Τρίτη: 7.30 μ.μ.

Χορευτικό γαϊτανάκι για το συσσίτιο της Μητρόπολης

ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΤΑΦΡΟ

Δέκαεπτά χορευτικοί Σύλλογοι ενώνονται σε ένα χορευτικό γαϊτανάκι για την ενίσχυση του κεντρικού συσσιτίου της Ιεράς Μητρόπολης Κυδωνίας και Αποκορώνου, σε εκδήλωση που θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 15 Ιουλίου στις 8:30μ.μ. στο Θέατρο Ανατολικής Τάφρου.

την εκδήλωση που διοργανώνουν η Μητρόπολη Κυδωνίας και Αποκορώνου και η Κ.Ε.Π.Π.Ε.ΔΗ.Χ. - Κ.Α.Μ., συμμετέχουν οι Σύλλογοι: Αροδαμός, Βιγλάτορες, Ετεοκρήτες, Ζάλος, Καγιαλές, Λαογραφικός Όμιλος Χανίων, Λεβεντογέννα Κρήτη, Μαδάρες, Το Μετερίζι, Ονειροκρήτες, Όμιλος Βρακοφόρων, Το Ρόδο, Σκλόκα, Σταυραετοί, Σφακιά, Ψηλορείτης, Φάρος. Παίζουν οι μουσικοί: Χάρης και Γιώργος Παντερμάκης, Ανδρέας Λιλικάκης, Λευτέρης Μαθιουδάκης.

Όπως αναφέρεται στο σχετικό δελτίο Τύπου της Μητρόπολης «Τώρα περισσότερο από ποτέ πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις μας. Σκεφτείτε μόνο ότι ο φόβος που νιώθουμε όλοι σήμερα είναι ο ίδιος φόβος που πολλοί συνάνθρωποί μας νιώθουν εδώ και χρόνια όταν έχασαν ακόμα και το δικαίωμα στο φαγητό. Η Ιερά Μητρόπολή μας συνεχίζει τον αγώνα εναντίον στην κρίση και διοργανώνει την ετήσια συναυλία ενίσχυσης των συσσιτίων την Τετάρτη 15 Ιουλίου στο Θέατρο της Ανατολικής Τάφρου. Η κρητική λύρα θα συνοδεύσει μουσικά τις φιγούρες των χανιώτικων χορευτικών συλλόγων που γίνονται ένα γαϊτανάκι συμπάρατασης στον αγώνα να συνεχίσουν να λαμβάνουν το φαγητό τους οι οικογένειες που το έχουν ανάγκη! Σας περιμένουμε!».

Είσοδος ελεύθερη (συλλογή τροφίμων προαιρετικά και παρουσία κυτίου προαιρετικής προσφοράς).

Αναβολή εκδήλωσης στο Μουσείο Τυπογραφίας

Λόγω των ραγδαίων πολιτικών-οικονομικών εξελίξεων, η προγραμματισμένη για αύριο Κυριακή εκδήλωση στο Μουσείο Τυπογραφίας αναβάλλεται.

Η εκδήλωση απονομής των βραβείων για τον 2ο διεθνή διαγωνισμό αφίσας, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέψουν, θα πραγματοποιηθεί αργότερα το καλοκαίρι.

Σε κάθε περίπτωση τα βραβεία θα δοθούν κανονικά στους νικητές. Αν ακυρωθεί η εκδήλωση, τα ονόματα θα ανακοινωθούν από την ιστοσελίδα του μουσείου www.typosography-museum.gr, τη σελίδα μας στο facebook <https://www.facebook.com/MouseioTyposgraphias?ref=hl>, την εφημερίδα “Χανιώτικα νέα” και το www.haniotika-nea.gr και οι τιμητικές διακρίσεις θα σταλούν ταχυδρομικά.

ΑΝΑΒΟΛΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ

Επίσης, η προγραμματισμένη για τις 17 Ιουλίου εκδήλωση της Εύης Φωτοπούλου στο Κ.Α.Μ. αναβάλλεται και θα πραγματοποιηθεί τον Σεπτέμβριο, σύμφωνα με ενημέρωση της καλλιτέχνιδας.

Οι προγραμματισμένες παραστάσεις του έργου “Cavewoman” σε Αττική και Κρήτη από σήμερα Σάββατο μέχρι την Παρασκευή 24 Ιουλίου, αναβάλλονται λόγω πολιτικών εξελίξεων. Θα ακολουθήσει άμεσα ενημέρωση για τις νέες ημερομηνίες.

Τέλος, οι προγραμματισμένες παραστάσεις του έργου των Ray και Michael Cooney “Αμάρτυσα για το παιδί σου” για το καλοκαίρι του 2015 ματαιώνονται λόγω των πολιτικών εξελίξεων, σύμφωνα με ανακοίνωση των διοργανωτών.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ & ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

Χορευτικό γαϊτανάκι

Τετάρτη 15 Ιουλίου 2015
ώρα 20.30 Θέατρο Ανατολικής Τάφρου

ΤΑ ΕΙΣΟΔΑ ΘΑ ΔΙΑΤΕΘΟΥΝ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΣΣΙΤΙΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Συμμετέχουν οι σύλλογοι:
Αροδαμός | Βιγλάτορες | Ετεοκρήτες | Ζάλος | Καγιαλές | Λαογραφικός Όμιλος Χανίων
Λεβεντογέννα Κρήτη | Μαδάρες | Το Μετερίζι | Ονειροκρήτες | Όμιλος Βρακοφόρων
Το Ρόδο | Σκλόκα | Σταυραετοί | Σφακιά | Ψηλορείτης | Φάρος

Μουσική:
Χάρης και Γιώργος Παντερμάκης | Ανδρέας Λιλικάκης | Λευτέρης Μαθιουδάκης

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ: ΧΟΡΗΓΟΙ

medooun. caizho

ΑΛΙΓΙΖΑΚΗ Κ. ΜΑΡΙΑ
ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΣ

IKTEO XANION
TEL: 28210 95 900

GAS

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΝΙΩΝ ΑΕ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ Α.Ε.

Αδελφίδα
Πολυκλής - Κρητικοί Ιατροί

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΝΙΩΝ ΑΕ

ΑΓΣ

...συναίνεση συσταία

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΟΛΑ ΤΑ ΜΜΕ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ “ΚΗΠΟΣ” Παράσταση κουκλοθέατρου

Παράσταση κουκλοθέατρου με το έργο “Ο Ψαροτρομάρας” θα παρουσιάσει το “Κου-Κλο Θέατρο Κρήτης”, από το Ηράκλειο, τη Δευτέρα 13 Ιουλίου στις 9μ.μ. στον Δημοτικό Κινηματογράφο “Κήπος”. Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, πρόκειται για «ένα κουκλοθέατρο διαφορετικό! Με την τεχνική του μαύρου Θεάτρου (black light όπως το θέατρο της Πράγας) και του Muppet Show».

ΣΤΟΝ ΕΜΠΡΟΣΝΕΡΟ Κρητική κωμωδία

Την κρητική κωμωδία “Τα ανεβαλώματα”, του Γιάννη Κ. Νιωτάκη θα παρουσιάσει το θεατρικό Εργαστήρι Ζαρού Ηρακλείου αύριο Κυριακή στις 9:30μ.μ. στο θέατρο “Κρεμαστός”, στον Εμπρόσνερο Αποκορώνου. “Τα ανεβαλώματα” δηλαδή οι ραδιοπρόγες, οι διαολιές, οι μπαγαποντιές, που λέμε, είναι μια ηθογραφική κωμωδία, γραμμένη στην κρητική διάλεκτο, από τον Γιάννη Νιωτάκη.

Σκηνοθεσία: Μάνος Παπαδογιαννάκης.
Την εκδήλωση συνδιοργανώνουν ο Δήμος Αποκορώνου και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Εμπρόσνερου και η είσοδος θα είναι ελεύθερη.

ΝΕΑ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

“Ο Μυταράς και οι συνεργάτες του στην Α.Σ.Κ.Τ.”

Τη Δευτέρα 13 Ιουλίου στις 8 το βράδυ, θα πραγματοποιηθούν τα εγκαίνια της έκθεσης “Ο Δημήτρης Μυταράς και οι συνεργάτες του στην Ανώτατη σχολή Καλών Τεχνών” στη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων.

Η έκθεση αφιερώνεται στον μεγάλο πρωτοπόρο δημιουργό της μεταπολεμικής Ελλάδας, Δημήτρη Μυταρά, ο οποίος συνεχίζει να τιμάει με την παρουσία του τόσο το εθνικό όσο και διεθνές καλλιτεχνικό γίγνεσθαι, καθώς και την ακαδημαϊκή κοινότητα, ως Καθηγητής της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών από το 1975 έως το 2001. Η έκθεση, μια πρωτοβουλία των συνεργατών του Δημήτρη Μυταρά στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, παρουσιάζει ένα μέρος του συνολικού του έργου που αντανάκλα όλες τις σημαντικές περιόδους της καλλιτεχνικής του πορείας από τα νεότερα χρόνια του δημιουργού έως σήμερα, όπως η “Δικτατορία” 1966-1970, τα “Επιτύμβια” 1971-1976 και τα “Πορτρέτα” 1977-1987.

Τα έργα προέρχονται από την προσωπική συλλογή του Δημήτρη Μυταρά, από τις συλλογές της Εθνικής Πινακοθήκης - Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου, του Μουσείου Βορρέ, του Μουσείου Φρουσίρα και από ιδιωτικές συλλογές. Την έκθεση επιμελούνται δύο συνεργάτες του Δημήτρη Μυταρά στην Α.Σ.Κ.Τ., ο Ζαχαρίας Αρβανίτης και ο Άγγελος Αντωνόπουλος.

Η παρουσίαση των διαχρονικών έργων του μεγάλου σχεδιαστή της σύγχρονης καλλιτεχνικής σκηνής αποτελεί ένα πολιτιστικό δρώμενο ορόσημο για την πόλη των Χανίων.

Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 23 Σεπτεμβρίου.

“CAROUSEL” ΣΤΟ ΓΙΑΛΙ ΤΖΑΜΙΣΙ

Στο πλαίσιο της έκθεσης, παράλληλα θα εγκαινιασθεί και η έκθεση εικαστικής τέχνης “Άγγελος Αντωνόπουλος - Carousel” στο Γιαλί Τζαμισί, που θα διαρκέσει έως 9 τις Αυγούστου.

Δάσκαλος και μαθητής, διευθυντές και οι δύο τους στο 1ο Εργαστήριο της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών της Αθήνας, εκφράζουν δύο ενδιαφέρουσες μορφές του παλιόμυθου της σημερινής τέχνης

Στην ενότητα με τίτλο Carousel, ο Άγγελος Αντωνόπουλος παρουσιάζει στο κοινό μια εικαστική πρόταση με άξονες γνώριμα στοιχεία του εικαστικού του έργου: η αναφορά στο παιχνίδι, η ιδέα του κελύφους, κυρίως ως προς την αρχιτεκτονική και με αναφορά στους ρυθμούς που κυριάρχησαν στο γεωγραφικό χώρο της Βόρειας Ευρώπης από την Αναγέννηση έως σήμερα, αποτελούν στοιχεία που μπορεί να διακρίνει κανείς στα έργα που εκθέτει στο Γιαλί Τζαμισί ο σημαντικός Έλληνας εικαστικός, σήμερα καθηγητής της ΑΣΚΤ και διευθυντής του πρώτου εργαστηρίου Ζωγραφικής.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

“Ο,τι φέρνει η θάλασσα”

Εικαστική έκθεση των Παναγιώτη Βιντίνη και Νεκτάριου Δρακάκη με τίτλο “Ο,τι φέρνει η θάλασσα” εγκαινιάζεται τη Δευτέρα 13 Ιουλίου στις 8:30μ.μ. στον Ιστιοπλοϊκό Όμιλο Χανίων, Νεώριο Μόρο. «Το “ό,τι φέρνει η θάλασσα”, είναι μια παρουσίαση που βασικό υλικό έκφρασης-κατασκευής, έχει αυτό που ο καθένας θα αποκαλούσε και θα έβλεπε ως “σκουπίδι”. Ξύλο, μέταλλο, δέρμα, κόκκαλο, πέτρα, χτυπημένα απ τα στοιχεία της φύσης και το ταξίδι τους στο χρόνο, έρχονται και συντίθενται για να προσδιορίσουν τον αρχικό τους ρόλο ή να επαναπροσδιορίσουν μια καινούργια οπτική στο αντικείμενο, κουβαλώντας μνήμες και αύρα παλαιότερων κτητόρων τους. Μέσα από οικολογική συνείδηση, θίγεται το θέμα της μαζικής κατανάλωσης, της οικονομίας και του “ευ ζην”. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 19 Ιουλίου και θα λειτουργεί καθημερινά από τις 10 το πρωί μέχρι τις 11 το βράδυ.

ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Διαδραστική εγκατάσταση και μουσικοχορευτική performance

Η διαδραστική εγκατάσταση και μουσικοχορευτική performance “Λαβύρινθος” παρουσιάζεται στο Κ.Α.Μ. σήμερα Σάββατο στις 9:30μ.μ. και αύριο Κυριακή στις 9μ.μ.

Το δρώμενο εντάσσεται στο forum: Διαδρομές στη Μεσόγειο που οργανώνει το Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου. Πρόκειται για διαδραστική εγκατάσταση όπου η ζωγραφική, η μουσική και ο χορός γίνονται αφορμή να αντιμετωπίσουμε αυτά που πραγματικά μας φοβίζουν.

Εικαστική Εγκατάσταση: Σοφία-Μαρία Ξανάκη.

Μουσική: Γιάννης Αναστασάκης.

Χορός: Jose Joya, Ζαχαρένια Σταυρουλάκη, Σοφία-Μαρία Ξανάκη.

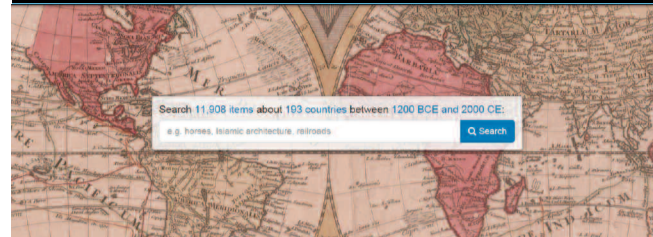
Ο χώρος της έκθεσης θα παραμείνει ανοιχτός από σήμερα Σάββατο μέχρι και την Τετάρτη 15 Ιουλίου, από τις 10π.μ. - 2:30 π.μ. και από τις 6μ.μ. - 11μ.μ.

Τα Χανιώτικα νέα στο internet

<http://www.haniotika-nea.gr>

σερφ@ρίσματα

της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Διαδικτυακή βιβλιοθήκη

www.wdl.org/en

Περί τα 11.900 θέματα, που αφορούν 193 χώρες, και μάλιστα σε χρονικό εύρος αιώνων, βρίσκονται συγκεντρωμένα στην Παγκόσμια Διαδικτυακή Βιβλιοθήκη, έναν ιστότοπο που προσφέρει εντελώς δωρεάν πρόσβαση σε βιβλία, χάρτες, χειρόγραφα, φωτογραφίες, αρχιτεκτονικά σχέδια, φιλμ, σκίτσα κ.λπ. που αποτυπώνουν τον παγκόσμιο πολιτισμό. Το υλικό που θα βρείτε εδώ είναι πολύγλωσσο, ενώ συνεχώς αυξάνονται και οι καταχωρίσεις στο site. Στη φιλόδοξη προσπάθεια, που χρειάστηκε 4 χρόνια για να υλοποιηθεί, συμμετέχουν βιβλιοθήκες, μουσεία, ινστιτούτα και φορείς από όλο τον κόσμο. Αν λοιπόν είστε λάτρης της ιστορίας και των τεχνών, απολαύστε ένα διαδικτυακό ταξίδι στον παγκόσμιο πολιτισμό από την άνεση του σπιτιού σας, όποια στιγμή επιθυμείτε! Επιπλέον, ο ιστότοπος αποτελεί πηγή αναφοράς για μαθητές, σπουδαστές, καθηγητές κ.λπ.

POST A SAMPLE

Can you name these samples?

Βρίσκει ποιο τραγούδι είναι!

www.watzatsong.com

Αυτό τώρα είναι πολύ χρήσιμο για εκείνους που... “κολλάνε” με ένα ρυθμό, ένα τραγούδι, δεν ξέρουν ποιο είναι, και θα ήθελαν να μάθουν. Αν λοιπόν σας αρέσει ένα τραγούδι, ένας ρυθμός, το σιγοψιθυρίζετε, τραγουδάτε το ρεφρέν, και θέλετε να μάθετε τίτλο, ερμηνευτή κ.λπ, απλά κάντε κλικ εδώ και αναζητήστε τις περαιτέρω πληροφορίες. Ηχογραφήστε ένα τμήμα του τραγουδιού (τραγουδήστε το εσείς, σφυρίξτε τον ρυθμό του, μουρμουρίστε το...) και “ανεβάστε” την ηχογράφηση στο site. Εκείνο, με τη βοήθεια χρηστών του Ιστού, θα σας δώσει τα στοιχεία που ζητάτε. Επίσης, αν είστε εξπέρ σε αυτά, μπορείτε και εσείς να συμβάλλετε με τις γνώσεις σας στις αναζητήσεις άλλων. Ακούστε ηχητικά αποσπάσματα και αν ξέρετε τίτλο, ερμηνευτή κ.λπ, γράψτε τα κλικάροντας πρώτα στο κουτάκι της “απάντησης”. Ακόμα, εδώ θα βρείτε ένα σωρό τραγούδια για να ακούσετε, κουίζ και διάφορα ακόμα μουσικού περιεχομένου.

Ιστορία της Τέχνης

E-book για την Τέχνη

http://reader.ekt.gr/bookReader/show/index.php?lib=EDULLL&item=1012&bitstream=1012_01#page/1/mode/2up

Ανακαλύψτε ένα δωρεάν διαδικτυακό βιβλίο που αφορά την Τέχνη και προσφέρεται σε όλους όσοι αγαπούν τις τέχνες και τον πολιτισμό. Τίτλος του, “Ιστορία της Τέχνης” και, πρόκειται για ένα βιβλίο με εκπαιδευτικό υλικό που παράχθηκε στο πλαίσιο του έργου “Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων”. Μπορεί να αποτελέσει πηγή για σπουδαστές, μαθητές και φοιτητές, ενώ είναι σχεδιασμένο με τη λογική της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Αν η τέχνη σας συναρπάζει, δείτε το οπωσδήποτε.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Διεθνές Φεστιβάλ Χορού

Το 5ο Διεθνές Φεστιβάλ Χορού "Dance Days" θα πραγματοποιηθεί από 20 έως 27 Ιουλίου στα Χανιά.

Όπως αναφέρεται στο σχετικό δελτίο Τύπου: «πρόκειται για ένα φεστιβάλ που φιλοξενεί πηγάδια ονόματα χορευτών και χορογράφων από την Ελλάδα και το εξωτερικό (Γαλλία, Κύπρος, Γερμανία, Αυστρία, Ισραήλ, Ισπανία, κ.λπ.) και που κατάφερε να θεσμοθετηθεί αποκτώντας μεγάλη απήχηση στον χώρο της τέχνης.

Συνδιοργανώνεται από την Ομάδα Σύγχρονου Χορού "Συν-κίνηση" και τον Δήμο Χανίων. Η υλοποίησή του υποστηρίζεται από το Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων, τη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων, την Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ. - Κ.Α.Μ., το κέντρο Γκαίτε Χανίων και το Σωματείο Ελλήνων Χορογράφων, μέλος του οποίου είναι η "Συν-κίνηση".

«Οι παραστάσεις, οι εκδηλώσεις και οι δράσεις του Dance Days», επισημάνει το δελτίο Τύπου, «λαμβάνουν χώρα στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων, στη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων, στο Θέατρο της Ανατολικής Τάφρου και σε άλλους σημαντικούς χώρους πολιτισμού της πόλης. Η συμμετοχή του κόσμου κάθε χρόνο αυξάνεται και μέχρι σήμερα χιλιάδες θεατές έχουν παρακολουθήσει το φεστιβάλ και έχουν συμμετάσχει στις δράσεις του.

Το Dance Days στηρίζεται σχεδόν εξ ολοκλήρου στους εθελοντές του οι οποίοι εργάζονται ακατάπαυστα με ψυχή για την εδραίωση του θεσμού αλλά και πίστη στον ρόλο που διαδραματίζει η τέχνη, αντίποδας της κρίσης αξιών αλλά και της δύσκολης οικονομικής συγκυρίας».

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Το Dance Days σε συνεργασία με τη SOUTH space for photography διοργανώνουν στο πλαίσιο των παράλληλων δράσεων του φετινού φεστιβάλ, διαγωνισμό φωτογραφίας για εφήβους

ηλικίας 14 με 18 ετών με θέμα: "Σώμα σε Κίνηση". Στόχος του διαγωνισμού είναι να αναδείξει την αντίληψη που έχουν οι νέοι για το σώμα και τους διάφορους τρόπους επικοινωνίας και έκφρασης μέσω αυτού.

Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να στείλουν τις συμμετοχές τους σε ψηφιακή μορφή υψηλής ανάλυσης στην ηλεκτρονική διεύθυνση georgan@gmail.com μέχρι και τις 15 Ιουλίου. Τα αρχεία θα πρέπει να φέρουν σαν όνομα το επίθετο του συμμετέχοντα συνοδευόμενο από αύξοντα αριθμό, π.χ. Παπαδάκης1, Παπαδάκης2 κ.λπ.

Οι φωτογραφίες που θα διακριθούν θα εκτεθούν καθόλη τη διάρκεια του φεστιβάλ 20-27 Ιουλίου στο χώρο του Βενιζέλειου Ωδείου Χανίων.

Στους νικητές του διαγωνισμού θα δοθεί ως βραβείο πάσο ελευθέρως ει-

σόδου σε παραστάσεις της επιλογής τους.

Το αναλυτικό πρόγραμμα του φεστιβάλ θα δημοσιευθεί σε επόμενο φύλλο των "Χ.Ν." και στο www.haniotika-nea.gr.

Για περισσότερες πληροφορίες και κρατήσεις επικοινωνήστε με: τη Σοφία Φαλιέρου 6945793984 ή τη Χρύσα Γεωργίου 6972 802927.

E-mail: sotiafalierousynkinisi@gmail.com
www.dancedays.gr
www.facebook.com/dancedayschania

Σημεία Προπώλησης:
Βιβλιοπωλείο "Μικρό Καράβι", (Δασκαλογιάννη 59), Βιβλιοπωλείο "Μυθολογία" (Μυλωνογιάννη 31), "Τυρκουάζ" (Τζανακάκη 21), Βιβλιοπωλείο Librairie (Παπανδρέου 75).

ΣΤΟ "ΟΞΩ ΝΟΥ"

Μουσική παράσταση

"Ταξιδεύοντας με το πλιοβασίλεμα" είναι ο τίτλος της παράστασης που θα δώσουν οι "Azafra" στο στούντιο Όξω Νού σήμερα Σάββατο στις 7:30μ.μ., στην ώρα του πλιοβασίλεματος.

Ερχόμενοι απο ποικίλους τόπους και μουσικές, τρεις Ισπανοί και ένας Έλληνας συναντιούνται στις τροπικές μουσικές της Ανατολής, για να δημιουργήσουν μια σύγχρονη δικιά τους έκφραση. Αυτή θα είναι και η παρουσίαση της πρώτης τους δουλειάς που την ονομάζουν "Luz de allogodon" και θα ηχογραφηθεί σε λίγες ημέρες.

Τους Azafra αποτελούν οι: Laura Kortinas - Βιολί, Alex Lafer - Ούτι, Alejantro de Antonio - Κοντραμπασο, Javier Kortinas - κρουστά.

Είσοδος ελεύθερη.

ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΤΑΦΡΟ

Παράσταση χορού "Εν χορώ"

Παράσταση χορού από τη σχολή χορού "Εν Χορώ" θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 13 Ιουλίου στις 9:30μ.μ. στο Θέατρο Ανατολικής Τάφρου. Θα παρουσιαστούν χοροί λάτιν, οριεντάλ, τράμππαλ, ινδικό, τάνγκο, ελληνικό κ.ά.

Είσοδος: 6 ευρώ.

ΣΤΟΝ ΒΑΜΟ

Τζαζ και κινηματογράφος

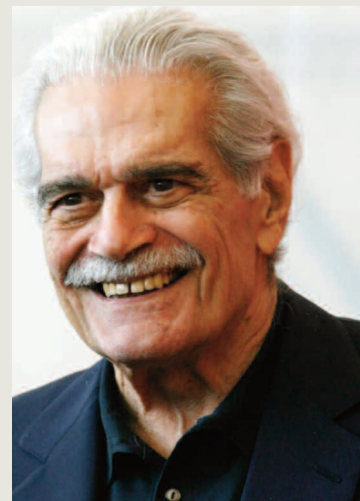
Την Παρασκευή 17 Ιουλίου θα παρουσιαστεί το "Jazz και κινηματογράφος", ένα υποσύνολο του φεστιβάλ "Jazz in July" το οποίο ξεκίνησε πέρυσι και φιλοδοξεί να αναδείξει την ώσμωση της jazz με τις άλλες μορφές τέχνης. Φέτος, θα προβληθεί η κλασική ταινία του Bertrand Tavernier "Round Midnight" με τον αξεπέραστο σαξοφωνίστα Dexter Gordon σε έναν σχεδόν αυτοβιογραφικό ρόλο.

Οι εκδηλώσεις του φεστιβάλ Jazz in July πραγματοποιούνται στο Βάμο, στο αμφιθέατρο "β" με ώρα έναρξης 9 το βράδυ.

ΣΕ ΗΛΙΚΙΑ 83 ΕΤΩΝ

Πέθανε ο ηθοποιός Ομάρ Σαρίφ

Σε νοσοκομείο του Κάιρο πέθανε ο εμβληματικός ηθοποιός Ομάρ Σαρίφ σε ηλικία 83 ετών. Ο ατζέντης του Σηβ Κένις επιβεβαίωσε το θάνατό του. Ο Σαρίφ έγινε γνωστός από την ταινία Λώρενς της Αραβίας (1962), Δόκτωρ Ζιβάγκο (1965, και Funny Girl. Ο διάσημος ηθοποιός έπαυσε από Αλτσχάιμερ αλλά «έφυγε» από καρδιακή προσβολή.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΚΟΡΤΩ

"Να γελάσει το χειλάκι μας"!

"Να γελάσει το χειλάκι μας" είναι ο στόχος του Αύγουστου Κορτώ μέσα από το νέο του βιβλίο "Ερως Ανίκατε Μάσαν" που παρουσιάστηκε στο ιστορικό καφέ "Κήπος" το βράδυ της Πέμπτης. Παρουσία αρκετού κόσμου, νέων κυρίως, ο γνωστός συγγραφέας αναφέρθηκε στη δουλειά του και συνομίλησε με τους φίλους του.

«Το "Ερως Ανίκατε Μάσαν" είναι μια συλλογή από ευθυμογραφήματα ιστορίες ως επί το πλείστον αυτοβιογραφικού περιεχομένου, που αφηγούνται πραγματικά γεγονότα με αυτοσαρκαστικό τόνο και ιλαρή διάθεση.

Ενα βιβλιάρκι που φιλοδοξεί να πιάσει μια πολύ μικρή γνώριση στη μεγάλη και σπουδαία ευθυμογραφική μας παράδοση από την "Πάπισσα Ιωάννα" του Ροΐδη, στα έργα του Τσιφόρου, του Ψαθά, του Φ. Γερμανού, του Μποστ, της Ε. Ακριτά των μεγάλων μας κωμωδών» είπε ο κ. Κορτώ μιλώντας στους δημοσιογράφους.

Φίλος των Χανίων για τα οποία μίλησε με τα καλύτερα λόγια, σημείωσε την ανάγκη που έχει ο κόσμος σήμερα να χαμογελάσει και να διαβάσει.

Ερωτηθείς για το πιο θετικό σχόλιο που έχει ακούσει μέχρι στιγμής για το βιβλίο του αναφέρθηκε στη φωτογραφία που έλαβε από ένα νέο άντρα που φιλοξενείται στο Νοσοκομείο με το βι-

Ο Α. Κορτώ (κέντρο) στην παρουσίαση του βιβλίου του στα Χανιά.

βλίο στο χέρι του. «Το παιδί νοσηλεύεται και μου έστειλε μια φωτογραφία από το νοσοκομείο με το βιβλίο μου λέγοντας ότι τον βοήθησε να ξεχαστεί. Για μένα αυτό ήταν το καλύτερο δώρο» είπε ο συγγραφέας.

Την εκδήλωση διοργάνωσαν το βιβλιοπωλείο Librairie και οι εκδόσεις "Πατάκη".

Παιδότοπος

Επιμέλεια:
**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

ΣΤΑ... ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΘΡΑΝΙΟΥ

Διηγήσεις από τη Μάχη της Κρήτης

...Μας διηγήθηκε η ΤΖΑΝΑΚΑΚΗ ΑΝΤΩΝΙΑ, 81 χρονών από τις Λουσακίες

Όταν πέσανε οι Γερμανοί το 1941, ήμουνα εφτά χρονών. Ημασταν στο σχολείο της Πολυρρηνίας και κάναμε μάθημα. Όταν τους είδε η μητέρα μου, έτρεξε με τους χωριανούς και μας πήραν να μας κρύψουν σε σπηλιές να μη μας βρουν να μας σκοτώσουν. Η μητέρα μου, αν είχε λίγο ψωμί και ελιές μας έφερνε να φάμε. Οι Γερμανοί μπαίνανε μέσα στα σπίτια και ψάχνανε τους άντρες για να τους σκοτώσουν. Εγώ γύρισα και πήγα στη νονά μου. Τότε ήρθαν δύο Γερμανοί και της είπαν πού είναι ο άντρας της. Αυτή τους απάντησε και τους είπε ότι δεν έχει άντρα. Αυτοί γέλασαν και άρχισαν τα χαστούκια. Της έκαναν το πρόσωπο μαύρο.

Όταν περνούσαν τα αεροπλάνα, έριξαν ένα κιβώτιο. Αυτό το κιβώτιο δεν το είδε κανένας από τους Γερμανούς που ήταν στο χωριό. Όταν φύγανε, το βρήκε ο μπάρμπα Στελιανός ο Μουντάκης. Φώναξε και τους υπόλοιπους χωριανούς και το ανοίξαν. Ήταν γεμάτο σφαίρες και ένα αλεξιπτωτο. Τις σφαίρες τις πήρανε και τις μοιραστήκανε. Το αλεξιπτωτο, που είχε πανέμορφα χρώματα, το ξηλώσανε και πήρε καθέναν και ένα κομμάτι. Με αυτό το κομμάτι, η μητέρα μου, μας έφτιαξε πανέμορφα φορεματάκια. Όταν είκανε έρθει οι Γερμανοί, σκοτώσανε δύο χωριανούς μας. Ο ένας ήταν ο Κακαουνάκης ο Δημήτρης, του Κακαουνάκη του δημοσιογράφου ο πατέρας. Μετά πήγανε στις Λουσακίες. Και εκεί σκοτώσανε τρία άτομα. Τον Πετράκη τον Αριστέδη, τον Ζαχαράκη τον Μανώλη και τον Κατάκη τον Γιώργη.

Γεωργουδάκης Σπύρος, τάξη Δ'

*** **

...Μας διηγήθηκε η ΜΠΑΜΠΟΥΝΑΚΗ ΚΑΤΙΝΑ, 81 χρονών, από την Κίσαμο

Το 1941, ήμουν μικρό παιδί εφτά ετών, όταν είδα τα γερμανικά αεροπλάνα να ρίχνουν τους αλεξιπτωτιστές. Ο παππούς μου, ο Αναστάσης ο Τσέγκας, πήγε στον Κάμπο, πολέμησε και σκότωσε όσους μπορούσε, απ' αυτούς που έπεφταν από τ' αεροπλάνα. Στο τέλος όμως οι Γερμανοί τον σκότωσαν εκεί.

Ο πατέρας μου, ο Νικηφόρος, μας πήρε και τα οκτώ αδέρφια που ήμασταν και μας πήγε και μας έκρυψε σε μια σπηλιά στην Πολυρρηνία. Στη σπηλιά μαθαίναμε τα κακά που έκαναν οι Γερμανοί. Σκότωναν ανθρώπους και έκαιγαν σπίτια. Μια μέρα, ο πατέρας μου αρρώστησε και σαν μεγαλύτερη από τα αδέρφια μου, με έστειλε να πάω στο Καστέλι και να φέρω μια κουραμιάνα. Πήγα και όταν γύριζα, συνάντησα τρεις Γερμανούς. Ο ένας με κλότσησε, ο άλλος με χαστούκισε και ο τρίτος μου έδωσε δύο καραμέλες. Φοβήθηκα πάρα πολύ. Εκείνες τις μέρες σκότωσαν και όλους τους άντρες στη Μαλάθυρο. Ανάμεσά τους και πολλά νέα παιδιά, που δεν ήξεραν βέβαια τι τους περίμενε.

Το 1944 μάθαμε ότι οι Γερμανοί φύγανε από το Καστέλι. Ετσι αποφάσισε ο πατέρας μου να γυρίσουμε πίσω. Κατεβαίνοντας όμως κάτω μας είπε κάποιος ότι οι Γερμανοί θα γύριζαν πίσω. Τότε, ο πατέρας μου, για να μας προστατέψει, μας πήγε στην εκκλησία στον Άγιο Σώζο, έφτιαξε μια καλύβα και μείναμε εκεί. Αυτά τα γεγονότα έμειναν για πάντα στην καρδιά μου και δεν μπορώ να τα ξεχάσω όσα χρόνια και να περάσουν.

Πολυχρονάκης Νίκος, τάξη Δ'

...Μας διηγήθηκε ο ΧΟΡΕΥΤΑΚΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ, 81 χρονών, από τα Χορευτιανά

Στις 20 του Μάη του 1941 γέμισε ο ουρανός αεροπλάνα. Αεροπλάνα που έριχναν αλεξιπτωτιστές. Ακούστηκε ότι ήταν Γερμανοί και ήρθαν να καταλάβουν την Κρήτη. Εμείς ήμασταν στα χωράφια. Φοβηθήκαμε και γυρίσαμε στα σπίτια μας. Μέχρι και τα ζώα φοβήθηκαν από τα βουπτά των αεροπλάνων και εξαφανίστηκαν. Μας είπαν ότι στο Καστέλι γίνεται πόλεμος. Οι μεγάλοι άνθρωποι πήραν ό,τι βρήκαν και πήγαν να πολεμήσουν στον Καστελιανό κάμπο. Οι Γερμανοί αλεξιπτωτιστές έριχναν από πάνω και οι δικοί μας τους περίμεναν κάτω.

Αυτοί όμως είχανε καλά όπλα. Εμείς δεν είχαμε τέτοια. Στο τέλος κατέλαβαν όλη την Κρήτη. Εμείς στην αρχή δεν πηγαίναμε καθόλου σχολείο. Οι περισσότερες οικογένειες κρύφτηκαν στις σπηλιές, στα βουνά. Τα χρόνια της κατοχής ήτανε δύσκολα. Οι Γερμανοί σκότωσαν πολλούς ανθρώπους χωρίς να φταίνε τίποτα.

Κουνελάκης Στέφανος, τάξη Δ'

Καλοί μου φίλοι καλό Σαββατοκύριακο! Αφιερωμένο σ' όλους εκείνους που αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν για την ελευθερία μας κατά τη Μάχη της Κρήτης είναι το 15ο τεύχος της γνωστής υπέροχης εξαμηνιαίας έκδοσης των μαθητών του 3ου Δ.Σχ. Κισιάμου "Τα μυστικά του θρανίου", που κυκλοφορήθηκε με το τέλος της σχολικής χρονιάς. Για ένα, συλλεκτικό, ιδιαίτερης αξίας τεύχος, πρόκειται καθώς μέσα στις 20 μεγάλου σχήματος έγχρωμες σελίδες του περιλαμβάνονται 14 διηγήσεις ανθρώπων που έζησαν τα γεγονότα εκείνων των ημερών, διανθισμένες με σχετικές φωτογραφίες και παιδικές ζω-

γραφίες. Μια και μόνη ματιά στα περιεχόμενα του τεύχους λείπει από μόνη της πολλά για την αξία, μα και για τη σημασία, αυτής της "διαταξικής" δραστηριότητας που είχε ως εμπνευστές τον καλό μου φίλο διευθυντή του σχολείου Αντώνη Σπανουδάκη και τους δασκάλους των παιδιών. Τι να πρωτοχωρέσει απ' όλο αυτό το υλικό!

Πολλά μπράβο εξίσου και στα παιδιά και στους δασκάλους των!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	1
Μας διηγήθηκαν:	
Μπαμπουνάκη Κατίνα.....	2
Σγουρομάλλης Μανώλης.....	3
Η μάχη της Κρήτης... μέσα από τα μάτια της Α' τάξης.....	4
Μας διηγήθηκαν:	
Σπανουδάκη Αλεξία.....	7
Κατάκης Κυριάκος.....	8
Τζανακάκη Αντωνία.....	9
Σκευάκη Θεοδοσία - Κλωστράκη Μαρία.....	10
Η μάχη της Κρήτης... μέσα από τα μάτια της Β' τάξης.....	11
Μας διηγήθηκαν:	
Τσικαλάκης Μανώλης - Δερμιτζάκης Γιάννης.....	12
Παπαδημητράκη - Μπελιμπασάκη.....	13
Μαλεφάκης Κωστής.....	14
Η μάχη της Κρήτης... μέσα από τα μάτια της Γ'-Δ' τάξεων.....	15
Μας διηγήθηκαν:	
Ξηρουχάκης Μιχάλης.....	16
Ξηρουχάκης Μιχάλης - Μυλωνάκη Δέσποινα.....	17
Κατσικανδαράκη Ελένη - Μυλωνάκη Δέσποινα.....	18
Μας διηγήθηκαν:	
Σοφουλάκης Αντώνης.....	19
Μαλεφάκης Κωστής.....	20
Η μάχη της Κρήτης... μέσα από τα μάτια της Δ' τάξης.....	21

...Μας διηγήθηκε η ΚΑΤΣΙΚΑΝΤΑΡΑΚΗ ΕΛΕΝΗ, 79 ετών, από την Κίσαμο

Το πατρικό μου όνομα είναι Ελένη Καρτσωνάκη και γεννήθηκα το 1936 στη Μαλάθυρο. Όταν οι Γερμανοί επιτέθηκαν στην Κρήτη ήμουνα πολύ μικρή. Η βουή που έκαναν τα αεροπλάνα που πετούσαν από πάνω μας δεν πρόκειται να φύγει ποτέ από το μυαλό μου. Ήμουν πέντε χρονών. Θυμάμαι πως καθόμασταν μαζί με τον αδερφό μου τον Γιώργο, που είχε γεννηθεί το 1926, κάτω από ένα δέντρο. Μόλις είδαμε τα αεροπλάνα, ο αδερφός μου με πήρε στην πλάτη του και με πήγε στο σπίτι. Ηθελε να με προστατέψει από τους Γερμανούς.

Τον Αύγουστο του '44, οι Γερμανοί χτύπησαν δυνατά την πόρτα του σπιτιού μας. Ο αδερφός μου τους άνοιξε και άρπαξαν αυτόν και τον πατέρα μου τον Μιχάλη που είχε γεννηθεί το 1894. Μαζί με άλλους χωριανούς τους πήγαν

στον ποταμό και τους σκότωσαν.

Όσους σκότωναν, έπαιρναν τα δαχτυλίδια που φορούσαν στα χέρια τους. Ένας από τους ανθρώπους που εκτέλεσαν δεν πέθανε. Πήγε ο Γερμανός να του βγάλει το δαχτυλίδι και δεν έβγαينه. Τότε έβγαλε το μαχαίρι να του κόψει το δάχτυλο για να το πάρει. Έκανε όμως την προσευχή του, παρακάλεσε τον Θεό, έκανε τάξιμο να σωθεί και αν σωθεί θα γίνει παπάς.

Τελικά το δαχτυλίδι βγήκε και αργότερα ο άνθρωπος αυτός έγινε παπάς. Ήταν ο Γιάννης Καρτσωνάκης.

Την άλλη μέρα που τους σκότωσαν, η αδερφή μου η Κασσιανή, που είχε έναν χρόνο διαφορά από τον αδερφό μου που σκότωσαν οι Γερμανοί, πήγε με τον γάιδαρο στον τόπο της εκτέλεσης, βρήκε τον αδερφό μας, τον φόρτωσε

μόνη της και τον έφερε στη Μαλάθυρο. Φοβόταν όμως και δεν ξαναγύρισε να πάρει τον πατέρα μας. Εκεί τους έθαψαν ομαδικά όλους, γιατί δεν υπήρχαν τόσο τάφοι στο χωριό.

Κατσικανταράκη Ελένη, Τάξη Δ'

Ο Δρόμος των Μπαχαρικών

ΦΑΝΗ ΜΑΡΑΓΚΑΚΗ
caravelspices@gmail.com

Η “βασιλίσα των αρωμάτων” βανίλια αγαπήθηκε για το χαρακτηριστικό άρωμα των καρπών της γι’ αυτό ζαχαροπλαστική, μαγειρική, αρτοποιία, αρωματοποιία και όχι μόνο, υποκλίνονται στη γλυκιά γοητεία της...

Βανίλια, το “θαυματουργό φασόλι”

Το όνομά της προέρχεται από την ισπανική λέξη “vainilla”, δηλαδή “μικρό φασόλι”, ο λεπτοκαμωμένος λοβός της μοιάζει με πράσινο φασόλι και από αυτόν προέρχονται μετά από εκτενή επεξεργασία τα μικρά μαύρα σποράκια με το μεθυστικό και γεμάτο ένταση άρωμα.

Η βανίλια είναι ο καρπός του ομώνυμου φυτού το οποίο ανήκει στην οικογένεια των ορχιδέων. Υπάρχουν περισσότερα από 90 είδη βανίλιας αλλά η πιο γνωστή και εμπορικά εκμεταλλεύσιμη είναι η ποικιλία “vanilla planifolia” η οποία περιέχει και τις μεγαλύτερες ποσότητες αιθέριου ελαίου. Είναι φυτό αναρριχώμενο και πολυετές. Ο καρπός της για να αναπτυχθεί πλήρως χρειάζεται 4-6 εβδομάδες ενώ η διαδικασία ωρίμανσής του μπορεί να διαρκέσει έως και 9 μήνες.

Η βανίλια για να φτάσει στην τελική μορφή της, έτοιμη για χρήση, απαιτεί αρκετό χρόνο αφού η διαδικασία μέχρι στο στάδιο επεξεργασίας της αλλά και η ίδια η επεξεργασία είναι υπόθεση περίπλοκη. Αυτό δικαιολογεί και την υψηλή τιμή της... Οι δε καρποί της, συλλέγονται πριν ακόμα ωριμάσουν, βρέχονται, αποξηραίνονται στον ήλιο για μερικές εβδομάδες και σταδιακά αποκτούν τα τελικά οργανοληπτικά συστατικά τους: το σκούρο χρώμα, την ελαιώδη υφή και το έντονο άρωμα το οποίο είναι διακριτό μετά την επεξεργασία. Ο καρπός της βανίλιας όταν είναι φρέσκος, δεν έχει ακόμα άρωμα.

Οι γηγενείς ινδιάνικες φυλές της κοιλάδας του κόλπου του Μεξικού, φαίνεται ότι ήταν από τους πρώτους που γνώριζαν τη βανίλια και ενώ άλλες φυλές παρείχαν στους κατακτητές Αζτέκους σιτάρι και χρυσό, εκείνοι παρείχαν καρπούς βανίλιας. Τον περιζήτητο καρπό εκτίμησαν και οι Ισπανοί κατακτητές που στην πατρίδα τους τον συνδύασαν με κακάο και μπαχαρικά, φτιάχνοντας ένα ευχάριστο

ποτό που προ-όρισαν για τους πλούσιους της εποχής. Το ταξίδι της βανίλιας και στην

Ευρώπη ήταν ζήτημα χρόνου να ξεκινήσει και φυσικά απέκτησε πολλούς φανατικούς.

Η πατρίδα της μπορεί να είναι το Μεξικό αλλά με τον καιρό η καλλιέργειά της μεταφέρθηκε και σε άλλες χώρες που με ειδικές και εξειδικευμένες τεχνικές κατόρθωσαν να την επεκτείνουν.

Σήμερα, οι κυριότερες περιοχές παραγωγής της είναι η Μαδαγασκάρη, ο Μαυρίκος, η Ρεϊνιόν, η Ινδονησία και το Μπαλί. Η δημοφιλέστερη ποικιλία βανίλιας είναι η “Μπουρμπόν” που είναι μια από τις πιο αρωματικές του είδους και φυσικά από τις ακριβότερες αφού λένε ότι το άρωμά της είναι το πιο αυθεντικό.

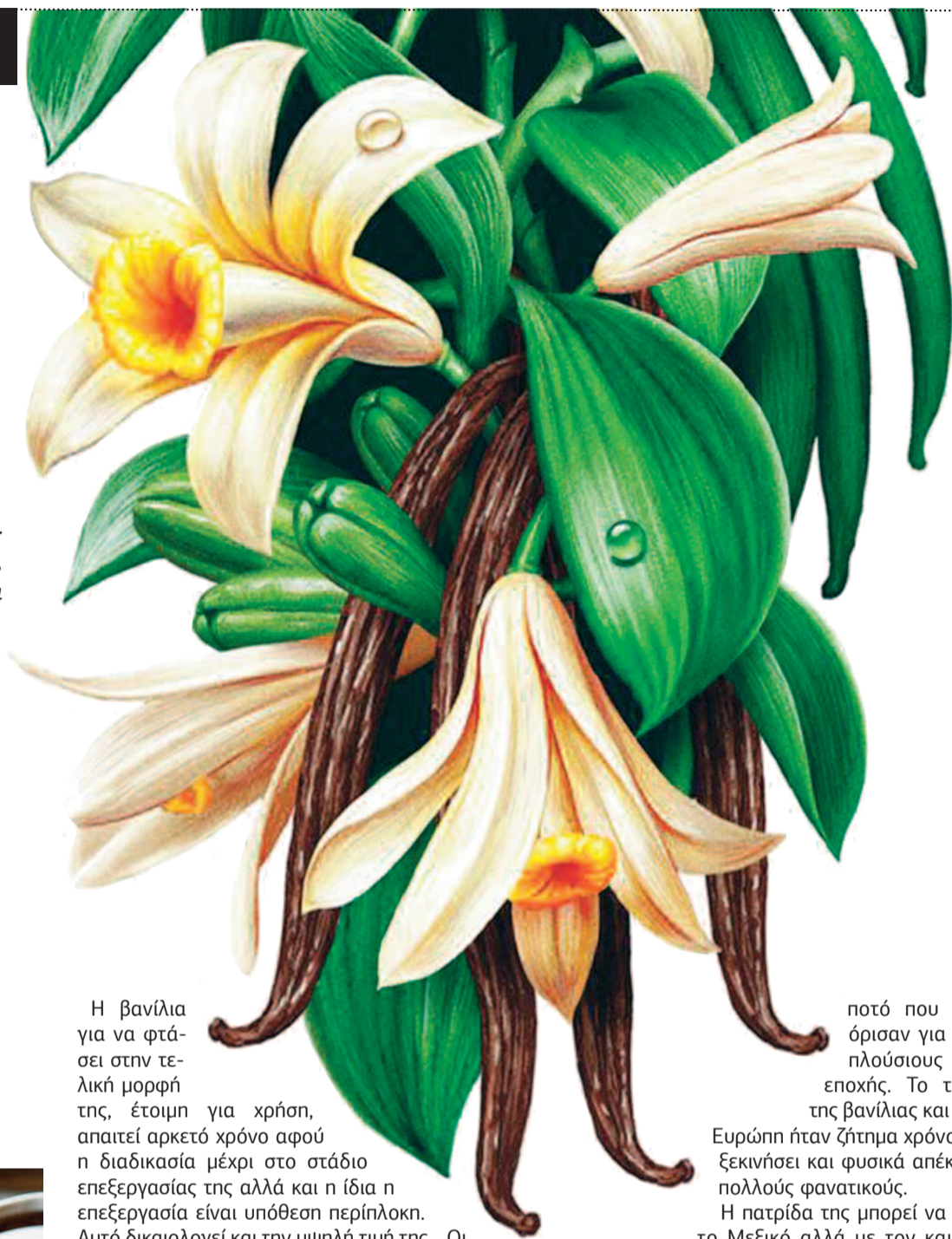
Το ευχάριστο και έντονο άρωμά της αγαπήθηκε και εκτιμήθηκε καθιστώντας την ως τη “βασιλίσα των αρωμάτων”. Κόβοντας κατά μήκος το λοβό και προσθέτοντας τα σποράκια του σε γλυκιές ζύμες, κέικ, παρασκευές ζαχαροπλαστικής και κάθε λογής εδέσματα και επιδόρπια το γευστικό αποτέλεσμα είναι ασύγκριτο. Επίσης όταν τα σποράκια της βανίλιας χρησιμοποιηθούν και απομείνει μόνο ο φλοιός χωρίς δυνατό άρωμα, μπορούν να τοποθετηθούν μέσα σε δοχείο με ζάχαρη και να την αρωματίσουν διακριτικά.

Να αναφέρουμε εδώ ότι δεν πρέπει να συγχέεται η βανίλια με τη βανιλίνη, τη λευκή κρυσταλλική σκόνη που βρίσκετε στο εμπόριο σε φιαλίδια μιας δόσης.

Η βανιλίνη είναι χημικό προϊόν με άρωμα που μοιάζει με αυτό της βανίλιας, χρησιμοποιείται εναλλακτικά σε επιδόρπια ή εδέσματα για να αρωματιστούν και είναι φυσικά πολύ οικονομικότερη από τους φυσικούς λοβούς βανίλιας. Το γευστικό της αποτέλεσμα σαφώς δεν έχει καμία απολύτως σχέση με αυτό της φυσικής βανίλιας.

Οι λοβοί που θα διαλέξετε θα πρέπει να έχουν πλούσιο άρωμα, ελαιώδη υφή και να είναι ακέραιοι. Δεν επιλέγετε λοβούς που έχουν χάσει το άρωμά τους, είναι σπασμένοι ή εντελώς στεγνοί.

Η συντήρησή τους δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις, απλά τους αποθηκεύετε σε αεροστεγές δοχείο και τους φυλάσσετε σε δροσερό και σκιερό μέρος.

Επιμέλεια
ΛΙΟΝΟΥΔΑΚΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ,
ΓΕΩΠΟΝΟΣ Γ.Π.Α.

Τα Μυστικά του Κήπου...

Ρωτήστε για τα λαχανικά & τα λουλούδια σας

Επισκεφθείτε τη σελίδα "Τα Μυστικά του Κήπου" στο Facebook, για ερωτήσεις και προηγούμενες δημοσιεύσεις της στήλης

Εχω τρελαθεί με το άρωμα από το φρούλι της γειτόνισσας και θέλω να φυτέψω κι εγώ.

Τι να προσέξω;

Στο άρωμα σου μέθυσσα, μονάκριβο μου φρούλι
Ετρέλανες τη γειτονιά μα και την πλάση ούλη.

Το φρούλι που αποκαλείται και Αραβικό γιασεμί είναι ένας όμορφος θάμνος, με εντυπωσιακό φύλλωμα (σκούρα πράσινα γυαλιστερά φύλλα) και τα υπόλευκα λουλούδια του εμφανίζονται σε

ομάδες στις άκρες των κλαδιών. Το άρωμά τους είναι μαγευτικό και μάλιστα τα κομμένα λουλούδια εξακολουθούν να μυρίζουν για πολλές ημέρες αν τα αφήσετε να ξεραθούν (εκτός βάζου) σε κάποιο σημείο του χώρου σας. Επίσης, εκχυλίσματα από τα λουλούδια του φυτού χρησιμοποιούνται κατά κόρον σε σκευάσματα αρωματοθεραπείας και

εναλλακτικής ιατρικής. Τα λουλούδια του αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα όλων των εορταστικών τελετών που γίνονται στην Ινδία και κυρίως στους γάμους, ενώ συχνά θα το δείτε και στις περίφημες Χαβανέζικες γιρλάντες. Το φρούλι δεν είναι δύσκολο να καλλιεργηθεί σε κήπους ή γλάστρες. Στον κήπο, το ύψος του θάμνου μπορεί να φτάσει τα 2-3 μέτρα ενώ σε γλάστρα η ανάπτυξή του είναι πολύ μικρότερη και σπανίως ξεπερνά το 1 μέτρο σε ύψος. Παρόλο που τα κλαδιά του είναι σκληρά και αρκετά ανθεκτικά, το φρούλι θα χρειαστεί στήριξη. Προτιμήστε να δέσετε χαλαρά τα κλαδιά στα στηρίγματα, κυρίως με μαλακά υλικά όπως ύφασμα ή σπάγκο αντί για σύρμα. Προκειμένου να εξασφαλίσετε ένα πιο συμπαγές σχήμα,

θα πρέπει να κλαδεύετε βαθιά το φρούλι σας στις αρχές της Άνοιξης ή στα τέλη του χειμώνα έτσι ώστε η νέα ανάπτυξη να οδηγήσει σε ένα όμορφο φυτό. Επίσης, αν το φρούλι δεν κλαδεύεται αρκετά βαθιά, η ανάπτυξή του θα είναι εξαιρετικά περιορισμένη. Το φρούλι έχει ευαίσθητο ριζικό σύστημα και σαπίζει εύκολα. Ποτίστε λοιπόν μόνο όταν το χώμα σας φαίνεται στεγνό και πάντα να αδειάζετε το νερό που περισσεύει στο πιατάκι της γλάστρας. Το φρούλι χρειάζεται άφθονο φως, όμως θα πρέπει να το προστατέψετε από τον πολύ καυτό μεσημεριανό ήλιο τους ζεστούς μήνες

του χρόνου. Μάλιστα, όσο περισσότερο το φως που δέχεται, τόσο πιο μεγάλα θα είναι τα λουλούδια του και τόσο πιο πλούσια η ανθοφορία του γενικότερα. Γενικά η ανθοφορία του διαρκεί από τον Ιούνιο έως και τον Σεπτέμβριο. Το έδαφος θα πρέπει να είναι πλούσιο σε οργανικά στοιχεία και τύρφη και απαραίτητα να έχει καλή αποστράγγιση. Αν το καλλιεργήσετε σε γλάστρα, προσθέστε λίγη άμμο και perlite στο εδαφικό μείγμα. Λιπαίνετε το φρούλι μία φορά το μήνα, με υδατοδιαλυτό ή υγρό λίπασμα γενικής χρήσεως. Τέλος να σημειώσουμε ότι το φρούλι δεν είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό στο κρύο, αν όμως περιμένετε πολύ χαμηλές θερμοκρασίες, φροντίστε να προστατέψετε το φυτό σας

Βαρέθηκα να ακούω τη γκρίνια της πεθεράς μου, για να μη βάζω χημικά στον κήπο.

Τι προτείνετε;

Διέταξε την πεθερά, τσουκνίδες να συλλέξει,
κι αν θέλει γάντια να φορά, να μην ακούω λέξη.

Οι τσουκνίδες αποτελούν εξαιρετική φυσική πηγή θρέψης αλλά και φυτοπροστασίας. Το τσουκνιδόζουμο χρησιμοποιείται από παλιά σαν φυτοδιεγερτικό στις καλλιέργειες αλλά και σαν οικολογικό εντομοκτόνο. Καταρχήν, είτε με πότισμα είτε με ψεκασμό, βελτιώνεται η ανάπτυξη των φυτών και τα φύλλα αποκτούν πιο σκούρο πράσινο χρώμα. Παράλληλα, αν ψεκάσουμε με τσουκνιδόζουμο αυξάνεται η ανοχή απέναντι στα έντομα και ειδικά στη μελίγκρα. Γι' αυτό ακολουθείστε την παρακάτω συνταγή: Κόψτε τα φύλλα και τα στελέχη της τσουκνίδας λίγο πριν ανθίσει (από

Μάρτη μέχρι Ιούνιο ανάλογα την περιοχή) και μετά μπορείτε να την αποξηράνετε στη σκιά. Τοποθετήστε ένα κιλό φρέσκιας τσουκνίδας ή 200 γρ., αποξηραμένης σε δέκα λίτρα νερό, αφήστε το για μια βδομάδα και μετά ποτίστε τα φυτά σας. Αν θέλατε τώρα να ψεκάσετε για έντομα, η τσουκνίδα αρκεί να παραμείνει στο νερό μόνο για μια μέρα. Στο διάλυμα ψεκασμού τσουκνίδας μπορείτε να προσθέσετε μερικές σταγόνες αιθέριο έλαιο σιτρονέλλας για να αυξηθεί η εντομοαπωθητική δράση. Επαναλάβετε τους ψεκασμούς κάθε τρεις μέρες για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.

Ο κουμπάρος μου φωνάζει ότι τώρα με τις ζέστες, θα κάνει επιδρομή ο τετράνυχος στον λαχανόκηπο

Κίνδυνος ο τετράνυχος, για τα κηπευτικά σου, προστάτεψε προληπτικά, βάλε τα δυνατά σου.

Ο κοινός τετράνυχος (*Tetranychus urticae*) ανήκει στην οικογένεια "Ακάρεα" (Acari: Tetranychidae) και προσβάλλει τα φύλλα των φυτών. Εξαπλώνεται πολύ γρήγορα και αν δεν ελεγχθεί έγκαιρα μπορεί να καταστρέψει ολόκληρη τη σοδειά σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα. Σε επίθεση του κοινού τετράνυχου σε μεγάλα φυτά, τα φύλλα αρχικά μαραίνονται σα καμένα (λες και έχει περάσει φλόγιστρο) και κατόπιν πέφτουν. Ο τετράνυχος έχει τέσσερα ζεύγη ποδιών ενώ η προνύμφη του έχει τρία. Είναι έντομο αραχνοειδές, δύσκολο ορατό με γυμνό μάτι. Η μείωση που προκαλεί στην παραγωγή είναι σημαντική. Αν ο τετράνυχος εξαπλωθεί σε όλο το φυτό, αυτό καταστρέφεται. Στα μικρότερα φυτά η επίθεση είναι ολοκληρωτική και μοιραία. Ξεραινονται από τον βλαστό τους σε ελάχιστο χρόνο. Επιτίθεται σε λαχανόκηπους (αγγουριές, ντοματιές, κ.λπ.), σε αμπέλια, στα εσπεριδοειδή, σε καλλωπιστικά φυτά και σε λουλούδια. Αναπτύσσεται ιδιαίτερα εύκολα στις υπαίθριες

καλλιέργειες και στις θερμοκηπιακές καλλιέργειες. Σε μια συμβατική καλλιέργεια, ο τετράνυχος καταπολεμάται με ακαρεοκτόνα (εντομοκτόνα κατάλληλα για ακάρεα) αν και η καταπολέμηση αυτή είναι αρκετά δύσκολη επειδή ο τετράνυχος αναπτύσσεται σε σχετικά μικρό χρονικό διάστημα, ανθεκτικότητα στο εντομοκτόνο και αυτό με τη σειρά του παύει να είναι αποτελεσματικό. Με τον καιρό, οι αλληπαλλήλες χρήσεις ακαρεοκτόνων που απαιτούνται για τον έλεγχό του οδηγούν σε όλο και μεγαλύτερη ανθεκτικότητα του τετράνυχου. Επιπλέον, καταστρέφουν τα ωφέλιμα έντομα που θα μπορούσαν από μόνα τους, σε ικανοποιητικό πληθυσμό, να οδηγήσουν στη βιολογική καταπολέμηση του τετράνυχου. Μιλάμε για το *Phytoseiulus persimilis*, τον αρπакτικό τετράνυχο που αποδεκατίζει κυριολεκτικά τον *Tetranychus urticae*. Επίσης, το θειάφι έχει προληπτική μέτρια δράση εναντίον του τετράνυχου ενώ υπάρχουν και αρκετά βιολογικά σκευάσματα.

Θέλω να μεταφυτεύσω αλόη σε μια γλάστρα.
Τι πρέπει να προσέξω;

Αλόη μου εδιάλεξα, για σένα μια γλάστρα,
πλατιά μα και ανάβαθη, για να κοιτάξεις τ' άστρα.

Χρησιμοποίησε για τις αλόες σου πλατιές γλάστρες και όχι πολύ βαθιές. Η καλύτερη εποχή μεταφύτευσης είναι αυτή που διανύουμε τώρα, η αρχή του καλοκαιριού, όταν αρχίσει να ζεσταίνει ο καιρός. Άφηνε τις παραφυάδες στο μητρικό φυτό να αναπτύσσονται αρκετά πριν τη μεταφύτευση ώστε να εξασφαλίσεις ριζικό σύστημα στο νέο φυτό. Το ιδανικό χώμα φύτευσης για την αλόη είναι αμμώδες και αρκετά πορώδες με ελαφρώς όξινο pH. Χρησιμοποίησε υπόστρωμα για κάκτους που συνήθως περιέχει τύρφη, άμμο και ελαφρόπετρα για πολύ καλή στράγγιση. Εμπλούτισε το υπόστρωμα με θρεπτικά συστατικά και πρόσθεσε στη γλάστρα μια κουταλιά της σούπας πλήρες βιολογικό λίπασμα κατά τη μεταφύτευση και επανέλαβε κάθε μήνα από Άνοιξη μέχρι Φθινόπωρο. Επίσης,

στη βάση της γλάστρας θα πρέπει να τοποθετήσεις 2-3 εκατοστά χαλίκι για να βοηθήσεις την αποστράγγιση. Κάνε σχετικά συχνά αλλά μικρά ποτίσματα (κάθε βδομάδα) τώρα, το καλοκαίρι, ενώ πότιζε πιο αραιά την περίοδο του χειμώνα. Πότιζε μόνο αφού έχει στεγνώσει το χώμα στη γλάστρα σε βάθος 6-7 εκατοστών. Μετά τη μεταφύτευση, πότισε τα φυτά σου με διάλυμα γαλαζόπετρας (θειικός χαλκός) που βοηθά στην απολύμανση της ρίζας από μύκητες για να μη σαπίσει. Η αναλογία του διαλύματος είναι μισό κουταλάκι του γλυκού (2-3 γρ.) σε ένα λίτρο νερού. Επιπλέον, μετά τη μεταφύτευση το πότισμα με διάλυμα εκχυλίσματος φυκιών βοηθά στην ριζοβολία του φυτού. Τοποθέτησε τη γλάστρα σε σημείο με πολύ φως χωρίς όμως να έχει απευθείας επαφή με τις ακτίνες του ήλιου.

ΓΕΩΠΟΝΙΚΗ αγορά

Κώστας Λιονουδάκης
Γεωπόνος Γ.Π.Α.

- ✓ ΣΠΟΡΟΙ - ΦΥΤΑ
- ✓ ΑΝΘΟΦΥΤΑ
- ✓ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

- ✓ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
- ✓ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ
- ✓ ΑΡΔΕΥΣΕΙΣ

Ακρωτηρίου 124, Χανιά. ΤΗΛ.: 2821058366
Email: geopagora@gmail.com www.geoponikiagora.gr

φέρτε την Άνοιξη στον κήπο σας!

Στάχυς ο φαρμακευτικός

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *STACHYS officinalis* (Στάχυς ο φαρμακευτικός). Ανήκει στην οικογένεια του Χειλανθών. Φύεται στην δυτική και νότια Ευρώπη.

Είναι διαδεδομένο σε όξινα και πυριτικά εδάφη, σε χέρσους τόπους, στα ξέφωτα των δασών και στα αραιά δάση. Στη χώρα μας το συναντούμε με τις ονομασίες Στάχυς Μπετόνικα, Βετονική, Πριονίτης (στη Λακωνία), Μπιτόγκα. (Κεφαλονιά), Αγιάνην.

Είναι ποώδες, πολυετές φυτό, ύψους 60-70 εκατοστών. Βλαστοί τετράγωνοι. Βασικά φύλλα κατά ρόδακα, ωσειδή, επιμήκη, οδοντωτά, τριχωτά, με έντονες νευρώσεις. Κατά μήκος του στελέχους, τα φύλλα αναπτύσσονται ανά μεγάλα διαστήματα. Άνθη πορφυρά ή ρόδινα, σε πυκνό επάκριο στάχυ.

Συστατικά - χαρακτήρας

Το φυτό περιέχει στυπτικά (τανίνες μέχρι 15%) και αλκαλοειδή (βετονικίνη), σταχυδρένιο και τριγωνελλίνη (η τριγωνελλίνη αναφέρεται ότι μειώνει τα επίπεδα του σακχάρου στο αίμα). Περιέχει ακόμη ίχνη αλαντοΐνης με επουλωτικές ιδιότητες.

Ιστορικά στοιχεία

Βότανο γνωστό από την αρχαιότητα. Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι του απέδιδαν μαγικές ικανότητες.

Η ονομασία του βοτάνου στα αγγλικά προέρχεται από το Κέλτικο BEW=κεφάλι και το TON=καλό. Ένδειξη ότι γνώριζαν την χρήση του για τον πονοκέφαλο. Στο παρελθόν πίστευαν ότι το φτάρνισμα είχε δυνατή καθαρική επίδραση και για αυτό εισέπνεαν ειδική σκόνη για να καθαρίζουν την αναπνευστική οδό και να αποτρέπουν τους πονοκέφαλους. Ο Στάχυς ο φαρμακευτικός ήταν ένα από τα φυτά που κοινότοποιούσαν. Εκείνη την εποχή πίστευαν ότι θέραπευε ενενήντα περίπου ασθένειες. Θεωρούσαν το φυτό σημαντικό για την επούλωση και τη βελτίωση της τροφοδοσίας του εγκεφάλου με αίμα, γεγονός ευεργετικό για όσους ήταν εξουθενωμένοι πνευματικώς. Δινόταν επίσης για τα προβλήματα της εμμηνόπαυσης.

Ο Κούλπεπερ αναφέρει ότι ο προσωπικός ιατρός του Ιουλίου Καίσαρα έγραψε ένα ολόκληρο βιβλίο για την χρήση του βοτάνου. Ανάμεσα στις ιδιότητες που αναφέρει είναι ότι το βότανο προσφυλάσσει το συκώτι και το σώμα από τον κίνδυνο επιδημικών ασθενειών.

Ο Ρωμαίος γιατρός Αντόνιος Μούσα – επίσημος ιατρός του αυτοκράτορα Αύγουστου – έγραψε ένα βιβλίο για το βότανο όπου αναφέρει την χρήση του ενάντια σε 47 ασθένειες του σώματος.

Στη Βρετανία το βότανο είχε 29 ενδείξεις για

διάφορες ασθένειες του σώματος. Ήταν το δημοφιλέστερο βότανο για φυλακτά που χρησιμοποιούσαν μέχρι τον Μεσαίωνα για να διώχνουν το κακό και την κακοκεφιά.

Ο Τζέραντ το 1597, αναφέρει ότι το βότανο «βοηθά πολύ στην ενούρηση».

Στη Βρετανική Φαρμακολογία (1666) αναφέρεται ότι «Οι πιο επίμονες κεφαλαλγίες έχουν θεραπευτεί μετά από την χρήση του εγχύματος της Μπετόνικα κάθε πρωί με γάλα για ένα χρονικό διάστημα 4 έως 6 εβδομάδων».

Παλαιότερα έφτιαχναν με την Μπετόνικα ένα τονωτικό κρασί. Μούλιαζαν 50 γραμμάρια Μπετόνικας, με 25 γραμμάρια Ιεροβοτάνι και 25 γραμμάρια Ύσσωπο σε 750 ml λευκό κρασί, για δύο εβδομάδες. Το σουρώναν και το έπιναν σε δόσεις ενός ποτηριού του λικέρ για νευρικούς πονοκέφαλους και ένταση.

Στη Γαλλία ήταν βότανο γνωστό για τις παθήσεις του συκωτιού και της χοληδόχου κύστης.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Το φυτό ανθίζει Ιούλιο και Αύγουστο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται τα αέρια μέρη του φυτού και η ρίζα. Αυτά συλλέγονται λίγο πριν ανοίξουν τα άνθη και ξηραίνονται με προσοχή στον ήλιο.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το βότανο δρα ως πρεμιστικό, νευροτονωτικό, αποχρεμπτικό, αντιβηχικό, αντιασθματικό, αντιφλογιστικό, αντιπυρετικό και πικρό. Προκαλεί φτάρνισμα. Συνίσταται στο άσθμα, την φλόγωση των αναπνευστικών οδών και τον βήχα.

Βελτιώνει την πέψη και την εγκεφαλική κυκλοφορία του αίματος.

Χρησιμοποιείται κατά των διαλειπόντων πυρετών και των ρευματικών πόνων σαν αντιπυρετικό τσάι. Θεωρείται καθαρτικό της ουροδόχου κύστης και των νεφρών.

Η Μπετόνικα τρέφει και δυναμώνει το κεντρικό νευρικό σύστημα και ασκεί πρεμιστική δράση. Χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις νευρικής εξασθένησης που συνδέονται με άγχος και ένταση. Ανακουφίζει τους πονοκεφάλους και τη νευραλγία, όταν έχουν νευρική προέλευση.

Η ρίζα του φυτού σήμερα δεν χρησιμοποιείται συχνά. Θεωρείται πικρή και ειδική για το συκώτι με ήπια υπακτική δράση.

Το έγχυμα του βοτάνου βοηθά ακόμη σε πόνο περιόδου, ημικρανίες ή ως διεγερτικό και

καθαρτικό του πεπτικού.

Κατά τη διάρκεια δύσκολου ή επώδυνου τοκετού συνίσταται το καυτό έγχυμα του φυτού.

Υπό μορφή στοματοπλύματος βοηθά σε στοματικά έλκη, φλεγμονές ούλων και ερεθισμένο λαιμό.

Για την θεραπεία των πονοκεφάλων νευρικής αιτιολογίας συνδυάζεται καλά με τη Σκουτελλάρια, τη Λεβάντα, τη Βερβαίνα και το Υπέριχο.

Εξωτερικά χρησιμοποιείται υπό μορφή σκόνης και για τις κομπρέσες στις πληγές (ειδικά στις μολυσμένες), μώλωπες, έλκη, πονόλαιμο και ουλίτιδα. Υπό μορφή καταπλάσματος χρησιμοποιείται ενάντια στις αιμορροΐδες.

Το αιθέριο έλαιο του φυτού έχει αντιβακτηριακές ιδιότητες.

Στην ομοιοπαθητική χρησιμοποιείται ένα βάμμα που παρασκευάζεται από νωπά φύλλα, σαν αντιδιαρρικό. Σε εξωτερική χρήση, ένα αφέψημα, σε νερό ή κρασί δίνει καλά αποτελέσματα σαν επουλωτικό, σε περίπτωση μολυσμένων πληγών ή εξελκωμένων κισρών.

Παρασκευή και δοσολογία

Παρασκευάζεται ως έγχυμα. Ρίχνουμε ένα φλιτζάνι βραστό νερό σε 1 έως 2 κουταλιές του τσαγιού ξηρό βότανο και το αφήνουμε σκεπασμένο για 10 έως 15 λεπτά. Σουρώνουμε και πίνουμε τρεις φορές την ημέρα.

Υπό μορφή βάμματος η δοσολογία είναι 2-6ml βάμματος τρεις φορές την ημέρα.

Προφυλάξεις

Θέλει προσοχή στη χρήση του. Υπερβολική δόση μπορεί να προκαλέσει διάρροια και εμετούς. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται από τις γυναίκες στη διάρκεια της εγκυμοσύνης.